

Onderwerp: **Precariobelasting op kabels en leidingen.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting op kabels en leidingen 2014 vast te stellen;
2. De opbrengst van de precariobelasting te reserveren in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Precariobelasting;
3. Op het moment waarop de aanslagen onherroepelijk zijn geworden de jaarlijkse opbrengst toe te voegen aan de structurele begrotingsruimte.

1. Inleiding

Binnen de territoriale grenzen van de gemeente Barneveld liggen verschillende netwerken van kabels, leidingen, buizen, draden en dergelijke. Het gaat met name om gas-, elektriciteits- en waterleidingnetwerken van de netbeheerders. De Gemeentewet biedt gemeenten in artikel 228 de mogelijkheid om precariobelasting te heffen *'ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond'*.

De gemeente Barneveld heeft in 2011 de mogelijkheden onderzocht om precariobelasting te heffen op de kabel- en leidingnetwerken binnen haar grenzen. Er is toen afgezien van heffing gezien de sterke signalen destijds dat de precarioheffing op kabels en leidingen binnen korte tijd zou worden afgeschaft. Nu hiervan voorshands op korte termijn geen sprake is, is de mogelijkheid opnieuw onderzocht.

In onze gemeente zijn in elk geval de volgende kabel- en leidingnetwerken aanwezig:

- a. (hoofd)aardgasleidingnetwerk van N.V. Nederlandse Gasunie;
- b. aardgasleidingnetwerk van Liander N.V.;
- c. hoogspanningsnet van TenneT TSO;
- d. elektriciteitsnetwerk van Liander N.V.;
- e. waterleidingnetwerk van Vitens.

Gelet op het nadere onderzoek is de verwachting dat, gegeven de vergelijkbare omstandigheden in andere gemeenten, op grond van bestaande overeenkomsten de belasting niet geheven zal kunnen worden ter zake van het *waterleidingnetwerk* van Vitens. Hetzelfde geldt (waarschijnlijk) ook voor het *(hoofd)aardgasleidingnetwerk* van N.V. Nederlandse Gasunie. De (on)mogelijkheden voor heffing ter zake van het *elektriciteitsnetwerk* van Liander N.V. is in de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel thans onderwerp van een fiscale procedure.

Conclusie vanuit het nadere onderzoek is dat het betrekken van het aardgasleidingnetwerk van Liander N.V. en het hoogspanningsnet van TenneT TSO in de precariobelasting mogelijk is. Of heffing op het elektriciteitsnetwerk van Liander N.V. mogelijk is, hangt af van de uitkomst van de juridische procedure.

2. Effect

Extra en (structurele) inkomsten genereren door de invoering van een precariobelasting per 1 januari 2014 op kabels en leidingen en dergelijke.

3. Argumenten

De bevoegdheid van de gemeente om precariobelasting te heffen, is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Op grond hiervan is het een gerechtvaardigd middel om inkomsten te genereren. Het doel van deze heffing is het genereren van extra structurele inkomsten.

Deze structurele inkomsten worden aangewend voor het 'robuust' maken van onze gemeentebegroting. De belastingverordening is in concept bijgevoegd.

Mogelijke beperkingen aan het heffen

Alle binnen de gemeentegrenzen aanwezige netwerken vallen onder de werking van precariobelasting. Er zijn ook beperkingen aan de mogelijkheid om te heffen. Wetgeving, (fiscale) jurisprudentie en bestaande overeenkomsten kunnen beperkingen opleggen aan de mogelijkheid om te heffen.

Als de gemeente het gebruik van haar grond voor het hebben van voorwerpen moet gedogen, kan zij hiervoor geen precariobelasting heffen. Deze gedoogplicht is doorgaans vastgelegd in wetgeving. Een gedoogplicht kan ook voortvloeien uit een privaatrechtelijke overeenkomst, zoals een huur- of exploitatieovereenkomst met de netbeheerder. Ook anderszins kan een overeenkomst aan heffing in de weg staan, bijvoorbeeld indien met de gemeente is overeengekomen dat niet zal worden geheven of dat geen vergoeding zal worden gevraagd.

Potentiële opbrengst

De opbrengst is het product van de totale heffingsgrondslag maal het tarief. Ten behoeve van een begijfering van de potentiële opbrengst zal dus ten eerste de totale heffingsgrondslag moeten worden ingeschat. De heffingsmaatstaf is in de conceptverordening bepaald op het aantal strekkende meters. Pas nadat de verordening is vastgesteld, kunnen de potentiële belastingplichtigen worden verzocht om opgave te doen van het aantal meters dat ze hebben.

Als maatstaf geldt voor deze belasting het aantal strekkende meters. Om alvast een inschatting te kunnen maken, is de situatie in Barneveld vergeleken met een aantal andere gemeenten waarvan gegevens bekend zijn. Een voorzichtige inschatting van het aantal meters aan leidingen komt voor de *gasleiding* uit op 550 km en voor de *elektriciteitsleiding* op 1300 km. Zoals gezegd is de heffing van het elektriciteitsnetwerk van Liander in enkele andere gemeenten nog onderwerp van geschil.

Ten tweede zal het tarief moeten worden bepaald. Ongeveer een vijftigtal gemeenten in Nederland heft precariobelasting op kabels en leidingen. De meeste gemeenten hanteren daarbij een vast jaartarief ongeacht het soort netwerk van kabels en leidingen. De gangbare tarieven hiervoor variëren tussen de € 2,00 en € 2,50 per strekkende meter. De gemeente Rotterdam hanteert daarentegen wel een differentiatie waarbij er onderscheid gemaakt wordt voor nutsleidingen en '*commerciële*'-leidingen. Voor onze gemeente achten wij een differentiatie naar type leiding of iets dergelijks (type object) niet zinvol. Zo'n differentiatie zou de eenvoud in heffing immers niet ten goede komen. Wij doen u het voorstel om uit te gaan van een jaartarief van € 2,50 per strekkende meter.

Dit resulteert in een voorlopige inschatting van de opbrengst voor het gasleidingnetwerk 2014 van € 1.375.000,- (550.000 m x € 2,50). Let wel, hierbij is ervan uitgegaan dat er geen barrières zijn om te heffen (bijvoorbeeld in de vorm van bestaande overeenkomsten). Daarnaast gaat het om indicatieve cijfers. Pas nadat opgave is gedaan door de potentiële belastingplichtigen en na het opleggen van de aanslagen kan de opbrengst begijferd worden. Mocht later uit de fiscale procedure blijken dat heffing op het elektriciteitsnetwerk van Liander N.V. eveneens mogelijk is dan zal de opbrengst hiermee verhoogd worden.

4. Kanttekeningen

Bij de heffing van precariobelasting over kabels en leidingen zijn de volgende kanttekeningen te plaatsen en risico's te benoemen:

1. Treft de invoering van precariobelasting op kabels en leidingen de burger?

Het transport van energie (gas, elektriciteit en warmte) door netbeheerders is aan strikte regels gebonden en staat onder toezicht van de Energiekamer van het Ministerie van Economische Zaken. In dit verband worden ook jaarlijks de kosten (tarieven) van transport en de doorrekening aan de consumenten vastgesteld. Ook de precariobelasting die door netbeheerders in een beperkt aantal gemeenten (45-55 gemeenten) moet worden voldaan wordt reeds in de totale tariefberekening opgenomen en verdisconteerd. Dit betekent dat inwoners van de gemeente, waar geen precariobelasting wordt geheven, nu al meebetalen aan de precarioheffing op kabels en leidingen in andere gemeenten. Deze systematiek geldt overigens niet voor bijvoorbeeld het waterleidingnetwerk. Waterbedrijven belasten doorgaans de precariobelasting rechtstreeks door aan de afnemers.

2. In de toekomst mogelijke vrijstelling voor precariobelasting voor nutsvoorzieningen.

Op 15 november 2010 is de motie-Van der Burg aangenomen die de regering nogmaals heeft verzocht om het wetsvoorstel vrijstelling precariobelasting op netwerken (van nutsbedrijven) zo spoedig mogelijk in te dienen en vóór 1 januari 2012 in werking te laten treden. Dit wetsvoorstel is op dit moment nog niet ingediend bij de Tweede Kamer. In april 2013 meldt de VNG dat de minister meer tijd neemt om op alternatieven te studeren en houdt het wetsvoorstel verder aan. Of het daadwerkelijk komt tot een wetsvoorstel en wat de precieze uitwerking daarvan zal zijn op de (on)mogelijkheden voor heffing van precariobelasting voor nutsbedrijven, is op dit moment moeilijk in te schatten. Overigens is het wetsvoorstel niet openbaar. Dit betekent voornamelijk dat de heffing van precariobelasting voor nutsbedrijven nog niet wettelijk wordt bevestigd. Tenslotte kan nog worden opgemerkt dat het vorige kabinet (Balkenende IV) heeft besloten de precariobelasting voor kabel- en netwerkleidingen niet af te schaffen. Dit na een eensluidend advies van de Raad van State.

Gelet op de hiervoor beschreven kanttekeningen is het verstandig om een bestemmingsreserve met een inkomensfunctie in te stellen. Deze reserve Precariobelasting wordt overbodig op het moment dat er voldoende zekerheid is dat de jaarlijkse opbrengst precariobelasting structureel toegevoegd kan worden aan de exploitatie. Het saldo van deze bestemmingsreserve kan dan nader bestemd worden, tussentijds of bij de jaarrekening.

5. Uitvoering

Planning:

Indien u instemt met de beslispunten uit dit voorstel zal de belastingverordening ten behoeve van de invoering van precariobelasting per 1 januari 2014 in werking treden.

Communicatie:

Het besluit tot vaststelling van de belastingverordening zal op de voorgeschreven wijze bekend worden gemaakt.

6. Risico's, kosten, baten en dekking

Kosten

Met het invoeren van een belastingverordening en de uitvoering daarvan zijn kosten gemoeid. Die kosten kunnen worden onderscheiden in incidentele en structurele perceptiekosten (uitvoeringskosten).

De *incidentele kosten* betreffen ten eerste de inschakeling van een gespecialiseerd bureau voor juridisch belastingadvies. Ten tweede betreft dit de kosten van bezwaar- en beroepsprocedures tegen de op te leggen aanslagen. Naar verwachting zal alleen in het begin tegen de aanslagen worden geprocedeerd om duidelijkheid over de verschuldigheid van de belasting te verkrijgen.

De incidentele kosten kunnen worden begroot op circa 135 uur x € 175,- = € 23.625,- exclusief btw.

De *structurele kosten* betreffen de jaarlijkse uitvoeringskosten, zoals kosten van aanslagoplegging en invordering van de belastingbedragen, het versturen van aangiftebiljetten en het doorvoeren van mutaties. Deze kosten kunnen jaarlijks worden begroot op € 5.000,-.

Dekking

Het doel van deze heffing is het genereren van extra structurele inkomsten. Deze structurele inkomsten worden aangewend voor het 'robuust' maken van onze gemeentebegroting. Omdat wij op dit moment niet kunnen inschatten wat exact de lengte is van de kabels en leidingen die in en boven onze gemeentegrond aanwezig zijn, zal de belasting via een voorlopige aanslag geheven worden. Binnen maximaal drie jaar moet de voorlopige aanslag uiteindelijk definitief worden gemaakt.

De opbrengst precariobelasting kabels en leidingen voor het gasleidingnetwerk wordt ingeschat op circa € 1.375.000,- voor belastingjaar 2014. Dit is exclusief de mogelijke opbrengst van de heffing voor het elektriciteitsnetwerk.

De kosten worden gedekt uit de opbrengst precariobelasting. Wij stellen u voor de opbrengsten te reserveren in de nieuwe bestemmingsreserve Precariobelasting. Op het moment dat de aanslagen onherroepelijk zijn geworden, na bezwaar en beroep, kunnen de opbrengsten structureel geraamd worden en toegevoegd worden aan de structurele begrotingsruimte. Op dat moment kunnen structurele uitgaven hieruit gedekt worden.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
drs. D. Bakhuizen dr. J.W.A. van Dijk

Bijlage (digitaal beschikbaar en ter inzage gelegd):

- (concept) Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting ter zake van buizen, kabels, draden of leidingen 2014.